

Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або

замовляйте по телефону:

(0352) 28-74-89, 51-11-41

(067) 350-18-70

(066) 727-17-62

БІБЛІОТЕКА ВЧИТЕЛЯ

Н.Я. Походжай, Т.І. Бабовал, С.В. Янусь

Трудове навчання
Конспекти уроків
2 клас

Посібник для вчителя

НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН
ТЕРНОПІЛЬ

УДК 371:32.371.381
ББК 24.263
П 41

Серію засновано 2007 року

Походжай Н.Я.

П 41 Трудове навчання: Конспекти уроків. 2 клас: посібник для вчителя / Н.Я. Походжай, Т.І. Бабовал, С.В. Янусь. Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2013. — 88 с. — (Бібліотека вчителя).

ISBN 978-966-10-1765-7 (серія)

ISBN 978-966-10-3579-8

У посібнику подано 34 конспекти уроків трудового навчання, зміст яких відповідає новій навчальній програмі Міністерства освіти і науки та підручнику «Трудове навчання. 2 клас» (автори І.М. Веремійчик, В.П. Тищенко).

Для вчителів початкових класів, студентів педагогічних навчальних закладів.

УДК 371:32.371.381

ББК 24.263

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 978-966-10-1765-7 (серія)
ISBN 978-966-10-3579-8

© Навчальна книга — Богдан, 2013

ОРИЕНТОВНИЙ КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема уроку	№ с.	Дата
1.	Вступне заняття.	5	
2.	Екскурсія в природу. Природний матеріал для творчих виробів.	9	
3.	Робота з природним матеріалом. Виготовлення композицій із природних матеріалів (насіння, плодів, крупів).	13	
4.	Робота з природними матеріалами. Створення сюжетних композицій з елементами творчості.	15	
5.	Аплікація з використанням ниток. Виготовлення аплікації з ниток і тканини.	17	
6.	Аплікація з використанням ниток. Виготовлення аплікацій засипанням малюнка різними нитками та їх приклеювання.	21	
7.	Папір і картон, їх властивості.	23	
8.	Згинання і складання паперу. Виготовлення сюжетної аплікації з паперу і картону.	27	
9.	Розмічання на папері і картоні за допомогою шаблонів, клітинок на папері.	31	
10.	Згинання і складання паперу. Виготовлення декоративної листівки.	33	
11.	Елементи графічної грамоти. Початкові відомості про креслення.	35	
12.	Об'ємні вироби з паперу. Виготовлення ялинкових прикрас.	37	
13.	Декоративно-ужиткове мистецтво. Види орнаменту, виготовлення рослинного орнаменту з природних матеріалів.	41	
14.	Орнамент. Виготовлення орнаменту на круглій основі.	43	
15.	Пластика паперу. Послідовність дій під час виготовлення оригамі. Виготовлення котика за схемою.	45	
16.	Згинання і складання паперу. Виготовлення човника способом оригамі.	47	
17.	Перегинання і складання. Виготовлення жабки-пострибушки.	49	
18.	Витинанка як вид народних ремесел України. Виготовлення серветки-витинанки.	51	
19.	Витинанка. Виготовлення витинанки "Сніжинка".	53	
20.	Симетричне вирізування. Виготовлення стрічкової витинанки "Хоровод ялинок".	55	

21.	Робота з пластиліном. Пластилін і його властивості. Виготовлення композиції “Вишні в кошику”.	57	
22.	Робота з пластиліном. Виготовлення посуду для Лисиці і Журавля.	59	
23.	Робота з пластиліном. Виготовлення посуду до дня іменин. Робота в парах.	61	
24.	Робота з пластиліном на площині з елементами творчості. Ліплення сюжетних композицій на задану тему.	63	
25.	Самообслуговування. Культура харчування. Правила поведінки за столом. Сервірування столу.	65	
26.	Самообслуговування. Сервірування столу.	67	
27-28.	Самообслуговування. Правила догляду за одягом. Інструменти і матеріали для шиття.	69	
29.	Макетування. Виготовлення та оздоблення об’ємних виробів. Виготовлення макетів будинків.	73	
30.	Макетування. Виготовлення хати.	75	
31.	Макетування моделей із сірникових коробок.	77	
32-33.	Екскурсія до майстерні традиційних народних ремесел, на підприємство з обробки глини, тканини, дерева <i>(на вибір учителя)</i> . Ознайомлення з традиційними народними ремеслами України.	81	
34.	Підсумок роботи за рік	81	

УРОК 1

Дата

Клас

Тема. Вступне заняття.

Об'єкт праці. Організація робочого місця.

Мета. Розповісти учням про значення праці в житті людини і розподіл праці в суспільстві. Розширити знання дітей про професії дорослих. Навчити правильно організовувати своє робоче місце. Ознайомити із загальними правилами техніки безпеки на уроках трудового навчання, культурою праці та обов'язками чергових.

Обладнання. Матеріали та інструменти, які будуть використовувати учні на уроках трудового навчання, малюнки із зображенням людей різних професій у робочому одязі, робочий одяг учня, матеріали до дидактичної гри “Що і навіщо”, таблиця “Пам'ятка учня про організацію робочого місця”.

Додатковий матеріал

до уроку

Хід уроку

I. Підготовка робочих місць.

До початку уроку чергові під керівництвом учителя розкладають на робочих столах необхідні інструменти та матеріали.

II. Організаційний момент.

III. Повідомлення теми і мети уроку.

Вчитель. Сідайте, діти! У гурті зустрілися ми знову.
Про славні руки золоті
я поведу розмову.
Ті руки звичні до землі,
будують, вміють шити ...
Ми часто бачим мозолі
на їх долонях, діти.
Всі вдячні золотим рукам,
я теж їх поважаю.
Тож хочу розповісти вам
усе про них, що знаю.

IV. Вивчення нового матеріалу.

1. Розповідь учителя з елементами бесіди.

— Ви, певно, здогадалися, діти, що умілі руки — то руки ваших татусів і мам, людей будь-яких професій. Одні з них будують заводи, школи, лікарні. Інші — лікують хворих, вирощують пшеницю, випікають хліб і т.д.

— А ким працюють ваші батьки? *(Відповіді учнів.)*

Важко уявити, що сталося б на Землі, якби люди перестали працювати: хлібороби не вирощували хліб, машинобудівники — не виготовляли машини, швачки відмовилися б шити одяг. Мабуть, без праці життя на Землі перестало б існувати. Праця — джерело добробуту.

На початку розвитку суспільства люди довгий час забезпечували власноручно майже всі свої потреби — їжу, одяг, знаряддя праці. Так, скажімо, хлібороб вирощує хліб не тільки для себе, а й для інших людей, а машинобудівники виготовляють машини і для потреб сільськогосподарства, будівельники будують будинки, в яких житимуть люди інших професій. Професія — це вид трудової діяльності, що вимагає певних знань і навичок. Так, наприклад, водій не перевезе пасажирів, якщо не знатиме правил дорожнього руху, швачка не пошиє одяг, не вміючи шити і т.д.

2. Уявна подорож Вулицею Майстрів.

— Діти, ми з вами зараз вирушимо у подорож Вулицею Майстрів.

Ось подивіться, що зображено на цих малюнках. *(Діти розглядають малюнки і розповідають про види транспорту.)*

— Хто керує транспортом? *(Водій.)*

Учень. Легкова оця машина,
наче справжня, бо на шинах,
в ній сигнал є і дверцята,
Так і кличе покатати.
І хоча нема бензину,
все одно піде машина.
Тільки б ключик повернуть —
і... бі-бі-бі!
В щасливу путь!

— Який транспорт є в нашому місті?

Зупинка “Швейна фабрика”.

Розгляд ілюстрацій швейного виробництва, швачки, кравця в робочому одязі; інструментів, потрібних для роботи людям швейної справи.

— Як називається людина, яка шие?

— Якими інструментами користується швачка?

— Як поводитися з цими інструментами?

Зупинка “Лікарня”.

— Якщо ми будемо недостатньо обережні, нам завжди допоможе лікар. *(Демонстрація ілюстрацій із зображенням лікаря.)*

— Діти, які інструменти потрібні лікарю для роботи?

Зупинка “Кухарська”.

— Діти, хто нам готує смачні страви? *(Показ малюнка із зображенням кухаря.)*

Наш кухар, ніби боровик,

надів біленьку шапку.

Готує нам він холодильник

і запікає бабку.

Смачний у кухаря пиріг,

чудова каша манна.

Він дбає про здоров'я всіх —

йому подяка й шана.

— Які продукти потрібні кухарю, щоб приготувати смачні страви?

— А без чого кухар не зможе нічого приготувати? *(Без плити.)*

Розповідь про те, що біля плити треба бути дуже обережним, а особливо із сірниками, бо вогонь буває добрим, а буває злим.

— Коли вогонь добрий?

— Коли вогонь злий? *(Злий — тоді, коли діти бавляться ним.)*

— А хто ж нам допомагає, коли буває пожежа?

— Як викликати пожежників? *Демонстрація малюнка із зображенням пожежника.*

3. Продовження розповіді вчителя.

— На будь-якому виробництві існують певні вимоги щодо додержання культури праці. Так, робітники мають спеціальний костюм, який одягають щоразу, приступаючи до роботи. Розгляньте робочий одяг людей різних професій. На заняттях з трудового навчання учні також мають працювати у спеціальному одязі — фартушку і наруківниках чи в халаті. *(Вчитель демонструє.)*

Перш ніж приступити до будь-якого виду праці, ви маєте навчитися правильно організувати своє робоче місце.

4. Практична робота. Організація робочого місця.

— Матеріали та інструменти розкладають на робочому місці в зоні півкола, окресленого вашою витягнутою рукою: ті, що використовують частіше, — ближче до вас, решту — далі. З правого боку розкладають ті предмети, якими користуються правою рукою, ліворуч — ті, які зручніше брати лівою рукою. Все зайве зі столу прибирають.

Демонстрація відповідно обладнаного робочого місця.

УРОК 14

Тема. Орнамент. Виготовлення орнаменту на круглій основі.

Об'єкт праці. Зооморфний орнамент "Чарівна квітка".

Мета. Закріпити та розширити знання учнів про орнамент та його види. Навчити виготовляти орнамент на круглій основі. Розвивати фантазію, допитливість.

Матеріали та інструменти. Комп'ютерний диск, пір'я, пластилін, зразок виробу, зразки орнаментів, підручник (с. 62).

Хід уроку

I. Підготовка робочих місць.

II. Організаційний момент.

Сідайте, діти, за парти,
зустрілися ми знову!

Про чудові орнаменти
ми поведем розмову.

Пізнайко

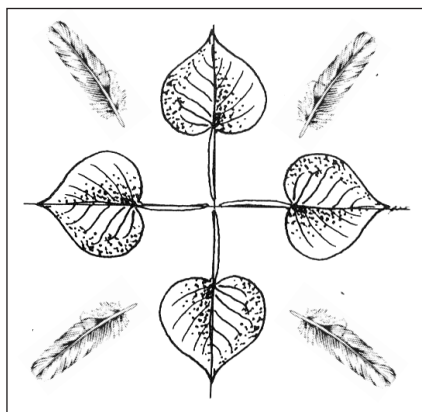
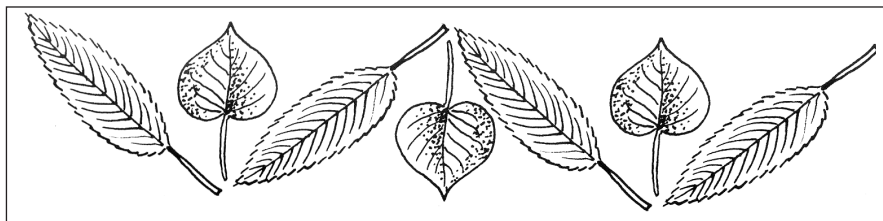
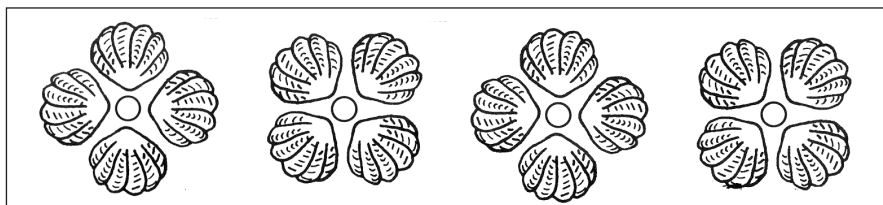
III. Повідомлення теми і мети уроку.

1. Бесіда.

- Пригадайте, що таке декоративно-ужиткове мистецтво?
- Назвіть вироби цього виду творчості.
- Що таке орнамент? Назвіть його види.
- Який орнамент називають зооморфним?
- Розкрийте послідовність дій під час виготовлення орнаментів.

2. Розгляд орнаментів.

- Розгляньте орнаменти. До якого виду належить кожен із них?

Дата

Клас

Додатковий матеріал

до уроку

3. Слово вчителя.

— Орнаменти виконують у смужці, квадраті, прямокутнику, трикутнику, колі.

Сучасні майстри використовують як основу для орнаменту різні несподівані речі, наприклад, старий комп'ютерний диск.

— Послухайте вірш і дізнаєтесь, який виріб будете виготовляти.

Летіла жар-птиця
над полем пшениці,
зронила пір'їнку
з небес на долинку.
Пір'інка упала
і квіткою стала...

В. Паронова

— Отже, ви будете виготовляти квітку з пір'я за власним задумом.

IV. Розгляд зразка виробу.

V. Технологія виготовлення виробу (підручник, с. 62).

— Виготовіть квітку за власним задумом.

1. Уважно розгляньте пір'їнки, які ви приготували.

2. Складіть на диску чотири однакових візерунки у вигляді орнаменту.

3. З'єднайте деталі виробу пластиліновою кулькою.

VI. Планування наступних трудових дій. Відбір матеріалів та інструментів.

VII. Правила техніки безпеки та гігієни праці.

VIII. Самостійна робота учнів.

IX. Фізкультхвилинка.

Руки вгору підняли
і на місці всі пішли.
Сіли-встали,
сіли-встали,
як пір'їнки політали.

X. Продовження самостійної роботи.

XI. Оцінювання робіт. Відбір на виставку.

XII. Підсумок уроку.

— Що ви навчилися виготовляти на уроці?

— Чим відрізняється зооморфний орнамент від змішаного?

XIII. Прибирання робочих місць.

Інструкції
з техніки безпеки для уроків трудового навчання
та гурткових занять у початкових класах

Загальні правила для учнів

1. Роботу розпочинай лише з дозволу вчителя.
2. Не працюй несправним і тупим інструментом, використовуй інструмент лише за призначенням.
3. Користуйся прийомами роботи з інструментами, як показав учитель.
4. Не носи з собою різальних і колючих інструментів, вони мають бути в школі.
5. Інструменти та обладнання мають зберігатися лише в призначеному місці.
6. У процесі роботи не розмовляй, не відволікайся побічними справами.
7. Під час роботи тримай своє робоче місце в належному порядку, а після роботи акуратно прибери його.

Правила користування ножицями

1. Користуйся ножицями лише із заокругленими кінцями.
2. Клади ножиці так, щоб вони не виступали за край робочого місця.
3. Не працюй тупими ножицями, а також ножицями зі слабким кріпленням.
4. У процесі різання уважно слідкуй за розміткою.
5. У процесі роботи з ножицями тримай матеріал лівою рукою, щоб пальці були осторонь від леза.
6. Не розмахуй ножицями, не підходь до товариша під час різання.
7. Не залишай ножиці після роботи в розкритому вигляді.

Правила роботи з голками

1. Не залишай голку без нитки і в невідповідному місці.
2. Не вколюй голку в свій одяг або в матеріал, з яким працюєш.
3. Не бери голку в рот.
4. Після роботи вколюй голку в спеціальний гольник.
5. Запасні голки зберігай у гольнику.
6. У разі зшивання паперу або картону попередньо проколи отвори шилом.
7. Не використовуй голку замість булавки.
8. Під час шиття користуйся наперстком.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ботюк О.Ф. Декоративні кошики. Конструювання з паперу. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2002.
2. Ботюк О.Ф. Конструювання з паперу методом орігамі. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2000.
3. Василюшин С.С. Дидактичні матеріали з трудового навчання для 1-3 класів. — Київ: Радянська школа, 1972.
4. Гукасова А.М. Рукоделие в начальных классах. — М.: Просвещение, 1985.
5. Корнійчук О.Д. Уроки праці в другому класі. — Київ: Радянська школа, 1971.
6. Мельник В.М., Трач С.К. Витинанки на уроках образотворчого мистецтва. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2000.
7. Перевертень Г.И. Самоделки из разных материалов. — М.: Просвещение, 1985.
9. Перевертень Г.И. Техническое творчество в начальных классах. — М.: Просвещение, 1988.
10. Програма з трудового навчання (Тименко В., Денисенко Л., Вдовченко В.) — К.: Початкова школа, 2001.
11. Програма з трудового навчання (Веремійчик І.) — журнал “Початкова школа” №8, 2001.
12. Трач С.К. Трудове навчання. Альбом для 2 кл. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2013.
13. Щеблыкин И.К. и др. Аппликационные работы в начальных классах. — М.: Просвещение, 1990.
14. Журнали “Початкова школа”, “Розкажіть онуку”, газета “Початкова освіта”.

Навчальне видання

Серія «Бібліотека вчителя»

Походжай Надія Ярославівна, Бабовал Тамара Іванівна,
Янусь Світлана Володимирівна

ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ

Конспекти уроків

2 КЛАС

Головний редактор *Богдан Будний*

Редактор *Марія Мигаль*

Обкладинка *Аліни Воронкової*

Комп'ютерна верстка *Галини Кузів*

Технічний редактор *Оксана Чучук*

Підписано до друку 20.08.2013. Формат 60х84/8. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк. 10,23. Умовн. фарбо-відб. 10,23.

Видавництво «Навчальна книга — Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК №4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга — Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002
Навчальна книга — Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-06-07; 52-19-66; 52-05-48
office@bohdan-books.com
www.bohdan-books.com

ISBN 978-966-10-3579-8

9 789661 035798